



Єдина країна! Единая страна! Бухгалтер

Усі секрети

Журнал про облік та податки для практиків (виходить 4 рази на місяць)

№ 4 (1008) ■ Січень (IV) 2020



У НОМЕРІ

- Середня зарплата: як рахувати для відрахування
- ЄП: коли не можна (актуальні подробиці)
- Екологічний податок: корисні нюанси
- Несвоєчасна реєстрація ПН на не платника: усе-таки штрафується
- Робота іноземця: на винагороду — ЄСВ
- Боргова розписка: не все так просто
- Підприємець купив вантажівку: ПДВ — з продажу самому собі!
- Податок на прибуток: коли оновлюється декларація



Виходить з липня 1996 р.

Періодичн. — 4 рази на місяць

Свідцтво про держреєстрацію

КВ № 20316-10116ПР

від 11.10.2013 р.

Засновник і видавець —
ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»Шеф-редактор
на громадських засадах
Олександр Кірш,
заслужений економіст України,
Ph. D., чл.-кор. АЕНУ і МКАЗаст. Шеф-редактора
Алла Погребняк

Редакційна колегія:

Станіслав Погребняк,

д. ю. н., проф.;

Олена Уварова, к. ю. н.,**Григорій Берченко**, к. ю. н.;**Леонід Карпов**, к. е. н.;**Іван Чалий**, к. е. н.;**Дмитро Михайленко**

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ

Відп. за випуск: **В. Беспалов**Набір: **О. Сергеева**Кор. і літ. ред.: **О. Мкртчян**, к. м. с.Верстка, малюнки: **В. Лотоцький**

Адреса редакції:

61002 Україна,
Харків, вул. Алчевських, 4

Тел.: (067) 803-96-71,

(057) 717-19-11

E-mail: presexpr@gmail.com

Поштовий зв'язок:

а/с 7309, Харків-2, 61002

Доставка: (067) 803-96-71

Підписано до друку 06.02.2020 р.

Формат 60x84/8, друк офсетний

Ум.-друк. арк. 1,86;

ум.-вид. арк. 1,43

© ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013»

Сторінки,
де докладніше

КЛЮЧОВІ ФРАЗИ МАТЕРІАЛІВ НОМЕРА

■ При обчисленні *середньоденної заробітної плати* для оплати днів *службового відраджання* необхідно заробітну плату за фактично відпрацьовані протягом двох місяців робочі дні розділити на фактично відпрацьовані протягом цих місяців робочі дні з урахуванням виплат за роботу у вихідний день та дня роботи у вихідний.

5

■ ФОП — платник *ЄП 2-ї групи*, який здійснює діяльність у сфері *ресторанного господарства*, *має право* приймати замовлення від суб'єктів господарювання — юросіб (у тому числі благодійних фондів) на обслуговування свят, банкетів, інші спеціальні замовлення, оскільки платник ЄП під час обслуговування таких замовлень здійснює продаж і організацію споживання продукції власного виробництва та закупних товарів.

ФОП, який *практично не здійснює* заборонений вид діяльності, має право на ЄП-реєстрацію та застосування спрощеної системи оподаткування. При цьому в *заяві* на ЄП-перехід він цей заборонений вид діяльності *не вказує*.

6-9

■ *Орендар* для опалення орендованого приміщення закуповує природний газ, який спалюється ним у газовому котлі опалювальної системи, якою обладнано орендоване приміщення. І орендар як особа, яка здійснює *викиди* під час спалювання обсягів природного газу, є *платником екоподатку* (у тому числі *за відсутності* укладеного окремого договору оренди опалювальної системи).

А ось якщо працює *автономна* система опалення (*котел*), платником екоподатку є *орендодавець* (юрособа або ФОП) — *власник* котла, що використовується для опалення будівлі, у тому числі коли в одній будівлі знаходяться *декілька орендарів*.

10-11

■ *Верховний Суд* погодився з тим, що визначені ПКУ виключення *не підпадають* під правовідносини, в межах яких до позивача спірним податковим повідомленням-рішенням було застосовано *штрафні санкції*, оскільки такі податкові накладні лише були виписані на *не платників* податку. Несвоєчасна реєстрація накладних *не порушує* жодних прав контрагентів та держави, оскільки вказана обставина *не впливає на обов'язок з реєстрації* постачальником податкових накладних в ЄРПН та *не звільняє від відповідальності* за їх несвоєчасну реєстрацію.

12

■ *Заявку на поповнення (коригування) залишку пального* може подати *виключно* платник акцизного податку — *розпорядник акцизного складу*, на якому зберігається пальне.

13

■ Якщо *іноземний громадянин* працює на умовах цивільно-правового договору в організації *в Україні*, то такий іноземець є *застрахованою* особою і сума виплаченої йому *винагороди* є *базою* нарахування *ЄСВ*.

13

■ Факт *отримання коштів у борг* підтверджує *не будь-яка* розписка, а саме розписка про отримання коштів, зі *змісту* якої можливо установити, що *відбулася передача* певної суми коштів.

Досліджуючи боргові розписки чи інші письмові документи, суд для визначення факту укладення договору повинен виявляти *справжню* правову природу правовідносин сторін *незалежно від найменування* документа та, залежно від установлених результатів, зробити відповідні *правові висновки*.

Згідно з *розпискою* відповідач лише зобов'язався *віддати* позивачу 18 тис. грн *після продажу земельної ділянки*, а не повернути *отриману у борг* суму коштів.

Верховний Суд зазначає, що суд апеляційної інстанції дійшов *обґрунтованого* висновку про *недоведеність* існування між сторонами правовідносин за договором *позики*.

14

■ З урахуванням того що суб'єктом права власності на придбаний вантажний автомобіль є фізична особа (*громадянин*), а *не* фізична особа — *підприємець*, то таким чином фактично здійснюється *передача* зазначеного майна від фізичної особи — *підприємця* у приватну власність *фізичної особи*.

Фізична особа — підприємець при придбанні *вантажного автомобіля* має право включити до складу *податкового кредиту* суму ПДВ з вартості його придбання при наявності належним чином складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної. При цьому фізична особа — підприємець зобов'язана нарахувати *податкові зобов'язання* з ПДВ.

14–15

■ *Податківці* роз'яснили: *новий* додаток *ПП* вперше подаватиметься *починаючи* зі звітних періодів 2020 року. Тобто разом з декларацією з податку на прибуток за 2019 рік додаток *ПП* подавати *не потрібно*. А значить, і в полі «Наявність додатків» заключної частини декларації *не може* бути жодної відмітки про *додаток* *ПП*.

Крім того, податківці рекомендують подавати *річну* декларацію з податку на *прибуток підприємств* за 2019 рік уже за *новою* формою.

16

З М І С Т



Від шеф-кухаря

Хабар державі? 4



Юрнюанси

Л. Мариніна. — До побачення, дайте грошей!
Середня зарплата і відрахування: що враховувати 5



Податки та навколо / Юрнюанси

А. Погребняк. ПриПЄПське щастя — не для всіх
Заборонені та не внесені до ЄП-реєстру види діяльності:
особливості та наслідки 6



Податки та навколо

А. Погребняк. — Зіпсував повітря? Сплачує!
Екоподаток-2020: порядок справляння
та подання екодекларації,
у тому числі в разі оренди приміщення 10



Док-огляд

Нове вийшло

1. За яким курсом визначається вартість товарів
при складанні податкової накладної
у разі експорту товарів 12

2. За несвоєчасну реєстрацію податкових накладних,
складених на не платників ПДВ, штрафують 12
3. Оподаткування ПДВ
операцій фінансового лізингу —
офіційні роз'яснення ДПСУ 12
4. Посередництво щодо медпослуг —
чи діє ПДВ-пільга 13
5. Хто подає заявку на поповнення (коригування)
залишку пального у разі зберігання пального 13
6. На винагороду за роботу (послуги)
іноземцю нараховують ЄСВ 13
7. Коли боргову розписку визнають недейсною 14



Документи з коментарями

- Купив це ще й продав сам собі
Податковий кредит та податкові зобов'язання ФОПа
у разі купівлі вантажного авто
З ІПК ДПСУ від 10.12.2019 р.
№ 1847/6/99-00-04-07-03-15/ІПК 14
- Ну не за 19-й — тоді за 20-й!
Ну не за 20-й — тоді за 19-й!
Коли вперше подавати новий «пільговий» додаток ПП
З листа ДПСУ від 16.01.2020 р.
№ 757/7/99-00-07-02-01-07 16



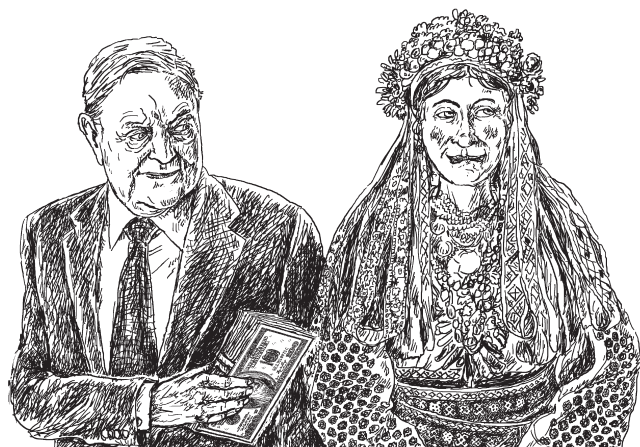
Картинна галерея

Малюнки В. Лотоцького 4, 5, 10, 13, 14, 16

ВІД ШЕФ-КУХАРЯ



Хабар державі?



Стандартно національну валюту зміцнюють викиданням на ринок запасів ВКВ і тим знижують курс \$ або €. Так було прийнято і в нас — утримувати гривню валютними інтервенціями через продаж інвалют, іноді — з останніх сил.

Навряд чи в тому була мудрість — це тема окрема, я завжди виступав проти таких утримань курсу дорогою ціною; але **зараз** «традиційний» продаж ВКВ для зміцнення гривні замінено викиданням на ринок **цінних паперів, номінованих у гривні**.

І інвестори дійсно їх **купують**, створюючи на **UAH** небачений попит.

І беруть на себе валютні ризики!

Не розділяю з цього приводу оптимізму.

Так, купують. Але справа тут не в довірі (до гривні чи до України).

Як і **кредити** даються нам не з розрахунку на повернення **з відсотками**. Точніше, відсотки є, але вони політичні — і вже в такому вигляді конвертуються в економіку. Економіку **не нашу**. Адже відсотки ці — у вигляді зменшення Україною експорту й збільшення Україною імпорту. Це — фактична умова отримання кредитного наркотику, а стандартні % — лише **додатковий доважок** до такої оплати. Оплати **курсом**: і **валютним** — через примусове подорожчання гривні для ускладнення нам експорту та подальших тектонічних зсувів на користь імпорту, і курсом **взагалі** (але тут — не про нього).

Тобто кредити — це **хабар державі**. Не відкат конкретним чиновникам, а хабар **країні в цілому**.

Так ось, схоже, що охоча купівля українських держЦП (кредити «у профіль») — теж. Значить — **є заради чого**. Див. вище.

(З іншого боку — якщо вже все одно взято курс на слухняність, так нехай хоч платять. Усе-таки **не безкоштовно**. Шкода тільки — треба буде повертати...)



www.samoe.in.ua

До відома читачів

Зворотний зв'язок за **неспціальними** питаннями (зазвичай **організаційними**) — за тел. **067-803-96-71**.

Рукописи (і т. ін.) **не повертаються** та **не рецензуються**.

Передрук авторських матеріалів припустимий лише за умови **письмового узгодження** з редакцією.

Виділення в текстах (у тому числі в документах) — **редакційні**.

Усі публікації — неофіційні, **переклади** — виконано **редакцією** журналу!

На критику — **відповідаємо**.

Відпочинок душі — на сайті О. Кірша www.samoe.in.ua

Словом «**ФОП**» позначається будь-яка **фізична особа** — **підприємець** незалежно від системи її оподаткування; словами «**ЮрЄП**» і «**ПриПЄП**» позначається відповідно: «**юрособа** на **єдиному податку**» та «**приватний підприємець** на **єдиному податку**».



Заєць (див. **ліворуч**) позначає текст для **обережних читачів**,
а **лев** (див. **праворуч**) — для **сміливих**.



Наші реквізити:

т/р UA393516070000002600881955631 у відділенні № 19 «ПАО БАНК ГРАНТ»,
МФО 351607, код ЄДРПОУ 38775379;
отримувач — ТОВ «ПРЕС-ЕКСПРЕС 2013».

Ю Р Н Ю А Н С И



Просимо роз'яснити, як розрахувати середню зарплату, якщо працівник їде у відрядження.

Як відомо, працю працівника у відрядженні оплачують згідно з трудовим або колективним договором, але розмір такої оплати не може бути нижчим за середній заробіток (ст. 121 КЗпП).

У листі від 29.10.2019 р. № 1565/0/206-19 (далі — лист № 1565) фахівці Мінсоцполітики нагадали, що останній обчислюється за два місяці, що передують місяцю відрядження, за нормами Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого Постановою КМУ від 08.02.95 р. № 100 (далі — **Порядок № 100**).

Виплати, які враховуються при обчисленні середньої заробітної плати у всіх випадках її збереження, встановлено п. 3 Порядку № 100. Фахівці Мінсоцполітики в листі № 1565 підкреслюють, що при цьому перелік таких виплат п. 3 Порядку № 100 не обмежується. Тим часом п. 4 Порядку № 100 визначено вичерпний перелік виплат, що не враховуються при обчисленні середньої заробітної плати у всіх випадках її збереження.

При визначенні середньоденного заробітку враховують всі елементи заробітної плати, які працівник отримує в місяці відрядження: оклад, доплати, надбавки, премії, що **не мають разового** характеру (у тому числі й квартальні премії), суми індексації тощо (див. лист Мінсоцполітики від 06.08.2014 р. № 1126/13/84-14 в «Бухгалтері» № 34'2014 на с. 18).

А от разові виплати (матдопомогу на оздоровлення, нецільову благодійну допомогу), нараховані в місяці перебування у відрядженні, при розрахунку середньоденного заробітку враховувати не потрібно (див. витяг з листа Мінсоцполітики від 24.04.2013 р. № 4566/0/14-13/13 в «Бухгалтері» № 4(32)'2013 на с. 18).

— До побачення, дайте грошей!

Середня зарплата і відрядження: що враховувати

У листі № 1565 фахівці відомства роз'яснили, що при обчисленні **середньоденної заробітної плати** для оплати днів **службового відрядження** необхідно заробітну плату за фактично відпрацьовані протягом двох місяців робочі дні розділити на фактично відпрацьовані протягом цих місяців робочі дні з урахуванням виплат за роботу у вихідний день та дня роботи у вихідний.

Виникає питання: а як розрахувати середню зарплату, якщо у відрядження їде новий працівник, який не відпрацював двох місяців?

У цьому разі слід керуватися приписами абз. 3 п. 2 Порядку № 100: працівникам, які відпрацювали на підприємстві менше двох календарних місяців, середню зарплату обчислюють виходячи з виплат за фактично відпрацьований час. Однак Порядок № 100 не містить прикладу такого розрахунку, у зв'язку з чим щодо цього існують **дві** точки зору.

Першу з них викладено в листі Мінсоцполітики від 08.11.2016 р. № 1537/13/84-16 (див. його в «Бухгалтері» № 46'2016 на с. 15). Згідно з нею середній заробіток потрібно визначати виходячи з нарахувань за час, відпрацьований до дня відрядження, включаючи дні місяця, у якому працівник їде у відрядження.

У редакційному коментарі до цього листа (див. там само, на с. 15) ми зазначали, що ця позиція Мінсоцполітики викликає питання, пов'язані з розрахунком середньої зарплати.

Друга точка зору* полягає в тому, щоб при обчисленні середньої зарплати брати до уваги виплати за відпрацьований час, нараховані працівнику на момент початку події. Оскільки зарплату за частину місяця, в якому працівник їде у відрядження, на час настання події ще не нараховано, то до розрахунку беруть тарифну ставку або оклад (передостанній абзац п. 4 Порядку № 100).

Любов Мариніна



* Ця точка зору **не є офіційною**, оскільки фахівці Мінсоцполітики в листах її **не викладали**. Але **обережні** бухгалтери беруть її до уваги: середній заробіток виходить **менше**.

**Консультації з оптимізації бізнес-процесів для збільшення
прибутковості вашого бізнесу, вирішення проблем, семінари та тренінги
для вас і вашого персоналу.
Великий успішний досвід.**

Тел. 097-406-1253; 093-498-1199



ПриПЄПське щастя — не для всіх

Заборонені та не внесені до ЄП-реєстру види діяльності: особливості та наслідки

Не секрет, що спрощена система оподаткування приваблює багатьох суб'єктів господарювання своєю простотою ведення обліку та звітності. Водночас для платників ЄП діє чимало обмежень, порушення яких може призвести як до застосування штрафних санкцій, так і до втрати самого статусу платника ЄП. Поговоримо про деякі з них, підкріпивши їх відповідними роз'ясненнями контролюючих органів.

1. Заборонені види діяльності: наслідки

У п. 291.5 ПКУ встановлено заборони, що поширюються на всіх платників ЄП груп 1–3. Крім цього, існують ще внутрішньогрупові заборони для платників ЄП 1-ї та 2-ї груп (п/п. 1 та 2 п. 291.4 ПКУ).

Відповідно до п/п. 5 та 9 п/п. 298.2.3 ПКУ всі платники ЄП, які здійснили заборонений вид діяльності, з наступного звітного (податкового) періоду зобов'язані перейти на загальну систему оподаткування. А до доходу від заборонених видів діяльності повинні застосовувати підвищену ставку ЄП у розмірі 15% — для ФОПів, у *подвійному* розмірі ставки — для юросіб (п/п. 4, 5 п. 293.4 ПКУ; п/п. 3 п. 293.5 ПКУ).

У випадках, коли податківці під час перевірки виявляють порушення платником ЄП правил роботи на спрощеній системі, вони мають право анулювати ЄП-реєстрацію такого порушника на підставі п/п. 3 п. 299.10 ПКУ.

У разі примусової ЄП-реєстрації всі доходи, отримані після дати анулювання, на думку податківців, мають оподатковуватися за загальносистемними правилами (див. консультацію з «Вісника. Право знати все про податки та збори» № 11/2017 у «Бухгалтері» № 13'2017 на с. 18–19). Причому суди вважають, що відповідальність настає не тільки у вигляді «загальносистемних» податкових зобов'язань (з ПДФО або з податку на прибуток) та податкових зобов'язань з ПДВ, але й у вигляді сплати на додачу до них 25%-ного штрафу згідно з п. 123.1 ПКУ (наприклад, Постанова ВС від 26.06.2018 р. у справі № 817/4/16).

Тому для уникнення проблем радимо уважніше ставитися до критеріїв перебування на ЄП.

2. Загальні заборони для платників ЄП: на що звернути увагу

2.1. Видобуток, реалізація корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення

У консультації ДФСУ від 17.04.2019 р. № 1655/6/99-99-12-02-03-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 22'2019 на с. 24) податківці роз'яснили, що визначена п. 5 п/п. 291.5.1 ПКУ заборона перебування на спрощеній системі суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, встановлена для видобутку корисних копалин як виду економічної діяльності та не залежить від обсягу використаного ресурсу.

Нагадаємо, що *Переліки корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення* затверджено Постановою КМУ від 12.12.94 р. № 827 (про них податківці згадували в листі ДФСУ від 18.11.2015 р. № 10767/Б/99-99-17-02-02-14 — див. його в «Бухгалтері» № 47'2015 на с. 15).

До речі, у «Бухгалтері» № 44'2012 на с. 46–47 ми зауважили, що деякі поширені корисні копалини (вапняк, крейда, пісок) присутні в обох Переліках № 827, тобто можуть мати і загальнодержавне, і місцеве значення — залежно від напрямку використання.

2.2. Видобуток, виробництво, продаж дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, у тому числі органічного походження, крім виробів

Виробництво і продаж ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння платникам ЄП 3-ї групи дозволені (категорія 108.01.01 «ЗІР»). А ПриПЄПи груп 1 і 2 можуть їх виготовляти тільки за індивідуальним замовленням (п. 291.7 ПКУ).

Постає питання: чи може вважатися виробником платник ЄП, із сировини якого виготовляють ювелірні вироби на давальницьких умовах?

Запорізькі податківці в консультації від 26.07.2019 р. № 3496/08-01-13-02-08/ІПК (див. її в «Бухгалтері»

**Ділове консультування за телефоном
для передплатників «Бухгалтера» від автора журналу!**

Консультації платні.

(057) 717 19 11



№ 34'2019 на с. 26–27) пояснили, кого вважати виробником при виготовленні продукції на давальницьких умовах. Вони підкреслили, що при наданні замовником сировини підприємству для виробництва ювелірних виробів на давальницьких умовах виробником готової продукції виступає таке підприємство.

У редакційному коментарі до зазначеної консультації (див. там само, на с. 27) ми зазначали, що ця позиція не така вже і однозначна, але ми згодні з висновком запорізьких податківців, що виробником ювелірних виробів із сировини замовника виступає підприємство-підрядник, а не замовник.

Проте з точки зору податкової оптимізації грамотний платник ЄП 3-ї групи зазвичай прагне, щоб така дорога сировина через нього не проходила, і займається ювелірними послугами із сировини замовника, якому цю сировину постачає загальносистемний СПД, показуючи мінімальну різницю як дохід від продажу.

2.3. Діяльність щодо надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності) та зв'язку (крім діяльності, яка не підлягає ліцензуванню)

Чи має право ЮРЕП надавати послуги кабельного телебачення?

У консультації ДФСУ від 05.06.2019 р. № 2548/6/99-99-12-02-03-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 37'2019 на с. 18–19) податківці нагадали, що відповідно до ч. 8 п/п. 291.5.1 ПКУ не можуть бути платниками ЄП груп 1–3 суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність з надання, зокрема, послуг зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню).

Вони зазначили, що діяльність у сфері телекомунікацій здійснюється за умови включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, а у визначених законом випадках також за наявності відповідних ліцензій та/або дозволів (п. 1 ст. 42 Закону від 18.11.2003 р. № 1280-IV «Про телекомунікації»).

Отже, підкреслили податківці, якщо підприємство здійснює діяльність, яка відповідає класу 61 «Телекомунікації (електрозв'язок)» КВЕД ДК 009:2010 та потребує отримання відповідної ліцензії, то воно не може перебувати на спрощеній системі оподаткування.

А от, наприклад, діяльність з надання послуг інтернет-зв'язку без використання радіочастотного ресурсу ліцензуванню не підлягає. Тому суб'єкти господарювання, які проводять таку діяльність, мають право стати платниками єдиного податку. Кур'єрську діяльність теж дозволено (консультація ГУ ДФС у Харківській області від 12.01.2018 р. № 125/ІПК/20-40-13-11-12, підкатегорія 107.01 «ЗІР»).

2.4. Діяльність з управління підприємствами

ДФСУ у консультації від 17.10.2017 р. № 2259/6/99-99-15-03-02-15/ІПК (див. її в «Бухгалтері» № 42'2017

на с. 20) розглянула питання, пов'язані з правовою можливістю ЮРЕПа (ставка 5% без сплати ПДВ) бути управителем нерухомого майна.

Податківці проаналізували норми ЦКУ, ПКУ та зазначили, що юрособа — платник ЄП 3-ї групи має право бути управителем майна за договором управління майном за умови дотримання вимог ПКУ. Ідеться про взяття договору на облік, реєстрацію управителя як платника ПДВ та застосування виключно ставки ЄП 3%.

2.5. Надання в оренду житлових приміщень та/або їх частин, загальна площа яких перевищує 100 кв. м, нежитлових приміщень (споруд, будівель) та/або їх частин, загальна площа яких перевищує 300 кв. м

Якщо здається площа з перевищенням (100 та/або 300 кв. м), то ПриПЄП не може здавати її частину як ПриПЄП, а понаднормативну частину — від імені фізособи. У цьому разі він може або все здати від імені фізособи, або все — як загальносистемник (див. Узагальнюючу податкову консультацію щодо застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності фізичними особами — підприємцями, які здійснюють діяльність з надання нерухомого майна в оренду, затверджену наказом ДПСУ від 20.02.2012 р. № 136 (див. її в «Бухгалтері» № 9'2012 на с. 18–19). Зазначеної позиції податківці дотримуються й понині. Про це свідчить, наприклад, консультація ДФСУ від 08.08.2018 р. № 3463/Т/99-99-13-01-02-14/ІПК, а також консультація з «Вісника. Офіційно про податки» № 38/2018 (див. її в «Бухгалтері» № 41'2018 на с. 28).

Якщо площа оренди перевищує 300 кв. м, то замість оренди ПриПЄП може надавати послуги зі зберігання та складування. Столичні податківці в консультації ГУ ДФС в м. Києві від 04.05.2017 р. № 62/ІПК/26-15-13-02-13 (витяг з неї — див. у «Бухгалтері» № 20'2017 на с. 20–21) роз'яснили, що договори на здійснення діяльності зі зберігання та складування всіх видів товарів (клас 52.10 КВЕД ДК 009:2010) за своєю суттю містять інші умови, ніж договори оренди, тому обмеження, встановлені в п/п. 291.5.1 ПКУ, до таких договорів не застосовуються.

3. ПриПЄП 2-ї групи: нюанси, пов'язані зі ставками та заборонно-дозвільні

Нагадаємо, що ПриПЄП 2-ї групи має право, по-перше, надавати послуги, у тому числі побутові, платникам єдиного податку та/або населенню.

По-друге, виробляти та/або продавати товари, а по-третє, проводити діяльність у сфері ресторанного господарства.

Це означає, що платник ЄП 2-ї групи не може надавати послуги загальносистемникам. А чи може він виконувати роботи для загальносистемників?

ВС/КАС (Постанова від 01.10.2019 р. у справі № 2040/6178/18) розглянув справу про порушення ФОПом умов перебування на спрощеній системі оподаткування (інформацію про неї — див. у п. 4 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 43'2019 на с. 5).

У розумінні ПКУ виконання робіт прирівнюється до надання послуг: це впливає, зокрема, з положень «термінологічного» п/п. 14.1.203 ПКУ, де йдеться про «роботи/послуги».

Отже, як роз'яснив ВС/КАС, обмеження щодо надання послуг, встановлені п. 291.4 ПКУ для платників ЄП груп 1 та 2, стосуються в тому числі і виконання *робіт*.

ПриЄП 2-ї групи не може надавати послуги і незалежним професіоналам. Столичні податківці в листі ГУ ДФС у м. Києві від 04.02.2016 р. № 71/В/26-15-12-02-14 (див. його в «Бухгалтері» № 9'2016 на с. 20–21) роз'яснили, що якщо ПриЄП 2-ї групи надає послуги самозайнятій особі, яка здійснює незалежну професійну діяльність (не платнику ЄП), то такий ПриЄП порушує умови, встановлені ПКУ для 2-ї групи платників ЄП.

А чи може ПриЄП 2-ї групи обслуговувати банкету і свята? На це питання податківці відповіли в консультації від 18.06.2019 р. № 2782/6/99-99-13-02-03-15/ІПК (інформацію про неї — див. у п. 7 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 29'2019 на с. 30). Вони нагадали, що заклад ресторанного господарства — це організаційно-структурна одиниця у сфері ресторанного господарства, яка здійснює виробничо-торговельну діяльність. ФОП — платник ЄП 2-ї групи, який здійснює діяльність у сфері *ресторанного* господарства, має право приймати замовлення від суб'єктів господарювання — юросіб (у тому числі благодійних фондів) на обслуговування свят, банкетів, інші спеціальні замовлення, оскільки платник ЄП під час обслуговування таких замовлень здійснює продаж і організацію споживання продукції власного виробництва та закупних товарів.

Про те, як ПриЄПу 2-ї групи забезпечити в офісах обідами працівників юросіб, ми писали в «Бухгалтері» № 24'2015 на с. 30–31.

При цьому в *договорі* є бажаним формулювання про *реалізацію продукції діяльності ресторанного господарства* — аби лише вписатися у п/п. 2 п. 291.4 ПКУ.

А якщо ПриЄП 2-ї групи здійснює госпдіяльність у різних місцях, за якою ставкою він має сплачувати ЄП?

Нагадаємо, що на це питання ми відповіли в «Бухгалтері» № 27–28'2018 на с. 43. На нашу думку, у такому випадку ПриЄПу слід платити ЄП за максимальною ставкою з тих, що згідно з ПКУ можуть бути встановлені ПриЄПам 2-ї групи.

Цей висновок впливає з п. 293.7 ПКУ, відповідно до якого при здійсненні госпдіяльності на території більш ніж однієї сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад застосовується максимальний розмір ставки ЄП,

встановлений ст. 293 ПКУ. Зауважимо, що в п. 293.7 ПКУ йдеться про максимальний розмір ставки ЄП для ПриЄПів 1-ї та 2-ї груп, встановлених не місцевою радою, а саме в ст. 293 ПКУ. А в ній фігурує максимальна ставка для платників ЄП 2-ї групи, яку може встановити місцева рада, — **20% мінзарплати** (п/п. 2 п. 293.2 ПКУ).

4. Якщо в реєстрі ЄП немає коду КВЕД або він містить заборонені види діяльності

Як відомо, п/п. 7 п/п. 298.2.3 ПКУ вимагає від платників ЄП всіх груп відмовитися від застосування спрощеної системи оподаткування у разі здійснення видів діяльності, не зазначених у ЄП-реєстрі.

Ми вважаємо, що це справедливо *тільки* для платників ЄП груп 1 і 2. Чому?

По-перше, для платників ЄП груп 1 і 2 вид діяльності, внесений до ЄП-реєстру, визначає ставку податку. По-друге, згідно з п. 298.5 ПКУ такі платники мають подавати податківцям заяву з новим КВЕД.

Що стосується платників ЄП 3-ї групи, то, на наш погляд, вони можуть залишатися на спрощеній системі, якщо вони не здійснюють заборонену їм діяльність згідно з п. 291.5 ПКУ.

Справа в тому, що платники ЄП 3-ї групи сплачують податок залежно не від здійсненого виду діяльності, а від отриманого загального доходу.* А п. 298.5 та 298.6 ПКУ не вимагають від платника ЄП 3-ї групи подавати заяву з новим КВЕД у разі зміни видів господарської діяльності.

Проте, звісно, податківці вважають інакше і вимагають відмовитися від спрощеної системи при здійсненні видів діяльності, не зазначених у реєстрі ЄП (див., наприклад, консультацію ДФС у від 02.11.2017 р. № 2490/6/99-99-13-01-01-15/ІПК у «Бухгалтері» № 47–48'2017 на с. 40–41).

А що робити ЄП-кандидату, якщо обраний КВЕД містить заборонені види діяльності?

Львівські податківці в консультації від 13.03.2019 р. № 1023/ІПК/13.1-12 (див. її в «Бухгалтері» № 17'2019 на с. 26–27) роз'яснили: якщо код видів діяльності за КВЕД ДК 009: 2010 передбачає кілька видів господарської діяльності, в тому числі ті, що не дають права на застосування спрощеної системи оподаткування, то ФОП — платник ЄП у заяві на ЄП вказує перелік видів діяльності, які віднесено до відповідного коду, крім видів господарської діяльності, на які встановлено заборону.

Нагадаємо, що в «Бухгалтері» № 3'2012 на с. 46–47 ми розглядали питання про те, як правильно заповнювати заяву на ЄП, якщо ФОП надає по-

* Як оподатковуються доходи ПриЄПа 2-ї групи від діяльності, якої немає в реєстрі ЄП, — див. консультацію ДФС у від 02.03.2018 р. № 845/6/99-99-13-01-01-15/ІПК у «Бухгалтері» № 14'2018 на с. 16–17.

слуги з бухгалтерії та оподаткування, у той час як під кодом 69.20 у КВЕД ДК 009:2010 зашифровано «Діяльність у сфері бухгалтерського обліку та аудиту; консультування з питань оподаткування».

Ми пропонували там варіанти виходу з ситуації, що склалася, і один з них взято на озброєння податківцями.

Що ж, можна подякувати податківцям за справедливу позицію. Адже в ЄДР зазвичай вказуються всі можливі види діяльності, а не тільки ті, які ФОП фактично здійснює (п.п. 11 ч. 2 ст. 9 Закону від 15.05.2003 р. № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб — підприємців та громадських формувань»).

Погоджується з цим і Верховний Суд, який зауважує, що зазначення в ЄДР певних видів діяльності не

означає, що особа фактично їх здійснює. Сам собою факт включення до ЄДР видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування, якщо фактично такі види діяльності не здійснюються, не є підставою для анулювання ЄП-реєстрації (Постанова ВС від 19.02.2019 р. у справі № 826/7216/17, www.reyestr.court.gov.ua/Review/79997878). А значить, і підставою для відмови в ЄП-реєстрації бути не може.

Тому ФОП, який *практично не здійснює* заборонений вид діяльності, має право на ЄП-реєстрацію та застосування спрощеної системи оподаткування. При цьому в заяві на ЄП-перехід він цей заборонений вид діяльності *не вказує*.

Алла Погребняк

Кафедра митної справи та оподаткування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця

запрошує креативних та енергійних стати частиною нашої дружньої родини
і отримати висококваліфіковану професійну освіту за спеціальностями:

■ 071 «Облік і оподаткування»

Бакалаврський рівень — освітня програма «Податковий менеджмент».

Бакалаврський рівень, скорочена форма навчання — освітня програма «Оподаткування».

Магістерський рівень — освітня програма «Податковий менеджмент».

■ 072 «Фінанси, банки та страхування»

Бакалаврський рівень — освітня програма «Митна справа».

Магістерський рівень — освітня програма «Митний контроль».

Конкурентні переваги навчання з нами:

- ♦ якісна підготовка спеціалістів у своїй галузі;
- ♦ з вами буде працювати команда досвідчених, професійних, практикуючих викладачів;
- ♦ можливість пройти стажування та знайти роботу за фахом уже після бакалаврату;
- ♦ підтримка програм науковою школою кафедри, використання у навчальному процесі останніх наукових досліджень;
- ♦ сучасний та цікавий підхід до навчального процесу (ділові ігри, симулятори, тренінги, економічні квести, сучасна платформа для дистанційного навчання);
- ♦ доступ до міжнародних програм академічної мобільності студентів (вищі Франції, Польщі, Литви, Словачії);
- ♦ можливість навчання на англійській мові та отримання Міжнародного сертифікату Кембріджського університету володіння діловою англійською мовою BEC.

Як нас знайти?

Facebook: [nalogy.hneu](https://www.facebook.com/nalogy.hneu)

Instagram: [nalogy_hneu](https://www.instagram.com/nalogy_hneu)

Web: kaffinop.hneu.edu.ua

м. Харків, пр-т Науки, 9а (ст. м. «Наукова»), ауд. Л33

Тел. +38(057)7021835

ПОДАТКИ ТА НАВКОЛО



— Зіпсував повітря? Сплачує!

Екоподаток-2020: порядок справляння та подання екодекларації, у тому числі в разі оренди приміщення



Просимо роз'яснити, чи змінився порядок справляння екологічного податку у 2020 році? Куди та коли мають сплачувати екоподаток та подавати декларацію платники екоподатку? Якими є особливості сплати екоподатку та подання звітності, якщо приміщення надано в оренду?

Порядок справляння екологічного податку у 2020 році не змінився. Про це повідомила ДПСУ в листі від 11.01.2020 р. № 442/7/99-00-04-04-01-07 (далі — лист № 442).

Податківці нагадали, що порядок справляння екоподатку регламентується статтями 240–250 ПКУ.

Вони зазначили, що ст. 250 ПКУ для екоподатку визначено базовий податковий (звітний) період, що дорівнює календарному кварталу.

Відповідно до п. 250.2 ПКУ платники екоподатку складають податкові декларації екологічного податку за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 17.08.2015 р. № 715, та подають їх протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, до контролюючих органів та сплачують податок протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації:

— за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, розміщення протягом звітного кварталу відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах — за місцем розміщення стаціонарних джерел, спеціально відведених для цього місць чи об'єктів;

— за утворення радіоактивних відходів та тимчасове зберігання радіоактивних відходів понад установлений особливими умовами ліцензії строк — за місцем перебування платника на податковому обліку у контролюючих органах.

Податківці роз'яснили, що **граничними** термінами подання декларацій та сплати екоподатку вважаються відповідно:

— за IV квартал 2019 року — 10 лютого та 19 лютого 2020 року;

— за I квартал 2020 року — 12 травня та 20 травня 2020 року;

— за II квартал 2020 року — 10 серпня та 19 серпня 2020 року;

— за III квартал 2020 року — 9 листопада та 19 листопада 2020 року;

— за IV квартал 2020 року — 9 лютого та 19 лютого 2020 року.

До внесення змін до форми декларації, зазначається у листі № 442, слід взяти до уваги пропозиції, викладені у минулорічних листах:

— щодо обов'язкового складання платниками екоподатку окремого додатка 1 до декларації в частині зобов'язань за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення за кодом 19011000 (лист від 16.01.2019 р. № 1422/7/99-99-12-03-04-17 — див. його в «Бухгалтері» № 6'2019 на с. 22–23);

— умовні приклади розрахунку (обчислення) обсягів викидів двоокису вуглецю (лист ДФСУ від 26.04.2019 р. № 13932/7/99-99-12-03-04-17).

А чи потрібно звітувати за екоподатком, якщо джерела забруднення передано в оренду?

Передача платником екоподатку джерела стаціонарного забруднення в оренду не звільняє його від обов'язку подання декларацій або складання заяви про відсутність в звітному році об'єкта обчислення екоподатку. Такого висновку дійшов ВС/КАС у Постанові від 02.04.2019 р. у справі № 810/1720/16 (www.reyestr.court.gov.ua/Review/80900122) — див. інформацію про нього в п. 5 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 21'2019 на с. 30.

За обставинами справи позивачем було передано в оренду виробничо-сервісний центр з газовим обладнанням. Разом з тим саме орендар як фактичний користувач джерела забруднення подавав до контролюючих органів звітність з екологічного податку. На думку позивача, подання податкових декларацій, зокрема з нульовими показниками, не передбачено податковим законодавством. Тому штрафні санкції, нараховані податківцями за неподання звітності з екоподатку позивачем (який не використовував джерело забруднення у зв'язку з передачею в оренду), є неправомірними.

Однак ВС/КАС зауважив, що п. 250.9 ПКУ встановлює обов'язок платників екоподатку за відсутності об'єкта оподаткування в звітному році діяти в один з двох способів: або подавати декларації в загальному порядку, або повідомляти про відсутність планів щодо здійснення викидів відповідний контролюючий

орган за місцезнаходженням джерел забруднення та скласти заяву про відсутність у платника в звітному році об'єкта обчислення екоподатку. За відсутності з боку платника податку зазначеного повідомлення та заяви встановлено обов'язок подавати декларацію відповідно до ст. 250 ПКУ.

Той факт, що одночасно декларації подавалися іншим платником екоподатку, який фактично здійснює викиди (орендарем), не впливає на цей висновок.

Фактичні обсяги викидів мають значення для встановлення розміру податку, у той час як п. 250.9 ПКУ встановлює обов'язок щодо подання декларації навіть тими платниками податку, у яких відсутній об'єкт оподаткування.

А хто є платником екоподатку, якщо приміщення орендоване? У консультації ДФСУ від 11.06.2019 р. № 2671/6/99-99-12-02-03-15/ІПК (інформацію про

неї — див. у п. 5 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 25'2019 на с. 30) розглядалася ситуація, коли **орендар** для опалення орендованого приміщення закуповує природний газ, який спалюється ним у газовому котлі опалювальної системи, якою обладнано орендоване приміщення. І орендар як особа, яка здійснює **викиди** під час спалювання обсягів природного газу, є **платником екоподатку** (у тому числі **за відсутності** укладеного окремого договору оренди опалювальної системи).

А ось якщо працює **автономна** система опалення (**котел**), платником екоподатку є **орендодавець** (юрособа або ФОП) — **власник** котла, що використовується для опалення будівлі, у тому числі коли в одній будівлі знаходяться **декілька орендарів** (див. роз'яснення в підкатегорії 120.01 «ЗІР» у п. 1 рубрики «Док-огляд» у «Бухгалтері» № 10–11'2019 на с. 46).

Алла Погребняк

Адвокатсько-Аудиторське Об'єднання «Бізнес-Рост»

пропонує для українських підприємств
такі види послуг:

- ♥ Консультації для підприємств з ведення прибуткового бізнесу з державними бюджетними підприємствами, українськими комерційними структурами, іноземними компаніями, офшорами, ЗЕД (експорт-імпорт).
- ♥ Продаж товарів та послуг з підтвердженням податковим кредитом з ПДВ від імпортерів та виробників (тільки реальний сектор) з дисконтом від 5%.
- ♥ Оренда податкового кредиту з ПДВ.
- ♥ Захист бізнесу від фінансових санкцій у суперечках з податковою службою.
- ♥ Зменшення оподаткування (ПДВ і податку на прибуток) торгівельної націнки на товари у виробничій діяльності й торгівлі (опт і роздріб).
- ♥ Оренда (надання у тимчасове платне користування) підприємств — платників ПДВ, офшорних та іноземних компаній.
- ♥ Реєстрація офшорних та іноземних компаній, відкриття рахунків в іноземних банках.
- ♥ Міжнародні грошові перекази для бізнесу — 147 країн світу.
- ♥ Легалізація валових витрат (у тому числі ПДВ) підприємств та належне їх оформлення в бухгалтерському обліку.
- ♥ Списання товарних залишків підприємств на законних підставах.

(050) 193-78-89, (067) 951-10-21

Пошта: business-rost_inbox.ru

Сайт: business-rost.com.ua

ДОК - ОГЛЯД



Нове вийшло

1. За яким курсом визначається вартість товарів при складанні податкової накладної у разі експорту товарів

Податківців запитали: за яким валютним (обмінним) курсом НБУ визначається вартість товарів при складанні податкової накладної у разі експорту товарів?

У підкатегорії **101.09** «ЗІР» податківці роз'яснили: при експорті товарів датою виникнення податкового зобов'язання з ПДВ є дата оформлення митної декларації, яка відображає завершення процедури митного оформлення експортної операції, що визначається за фактом проставлення посадовою особою митного органу на всіх аркушах такої декларації відбитку особистої номерної печатки, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, а в разі електронного декларування — за фактом засвідчення електронним цифровим підписом посадовою особи митного органу електронної митної декларації після перетворення її у візуальну форму.

На дату виникнення податкового зобов'язання платник ПДВ — експортер складає податкову накладну з урахуванням офіційного курсу гривні до іноземних валют, який встановлено Національним банком України у **попередній** робочий день.

2. За несвоєчасну реєстрацію податкових накладних, складених на не платників ПДВ, штрафують

Верховний Суд визнав, що на продавця покладено обов'язок здійснювати реєстрацію податкових накладних в ЄРПН.

Однак за порушення платником ПДВ граничного строку для реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування нормами п. **120¹.1** ПКУ передбачена юридична відповідальність. Водночас законодавець окреслює низку виключень, а саме — коло різновидів податкових накладних, за несвоєчасну реєстрацію яких платник податків не підлягатиме юридичній відповідальності у порядку цієї норми.

Диспозиція п. **120¹.1** ПКУ передбачає, що штраф не застосовують за порушення граничних строків для реєстрації податкової накладної, яку не надають отримувачу (покупцю), складену на постачання товарів/послуг для операцій, які звільнені від оподаткування або які оподатковуються за нульовою ставкою.

Отже, для звільнення від відповідальності необхідна одночасна наявність двох обов'язкових складових:

— податкова накладна не повинна надаватись отримувачу (покупцю);

— податкова накладна повинна бути складена на постачання товарів/послуг для операцій, які звільнені від оподаткування або які оподатковуються за нульовою ставкою.

Тому **Верховний Суд** у Постанові від **10.12.2019** р. у справі № **540/830/19** погодився з тим, що визначені п. **120¹.1** ПКУ виключення **не підпадають** під правовідносини, в межах яких до позивача спірним податковим повідомленням-рішенням було застосовано **штрафні санкції**, оскільки такі податкові накладні лише були виписані на **не платників** податку. Несвоєчасна реєстрація накладних **не порушує** жодних прав контрагентів та держави, оскільки вказана обставина **не впливає на обов'язок з реєстрації** постачальником податкових накладних в ЄРПН та **не звільняє від відповідальності** за їх несвоєчасну реєстрацію.

3. Оподаткування ПДВ операцій фінансового лізингу — офіційні роз'яснення ДПСУ

З **29.12.2019** р. набрав чинності Закон України від 20.12.2019 р. № 425-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку із вдосконаленням процедури проведення фінансової реструктуризації та щодо вдосконалення оподаткування операцій фінансового лізингу», яким уточнено правила визначення бази оподаткування ПДВ у фінансовому лізингу.

Детально про зміни у ПДВ, зокрема, щодо фінреструктуризації та фінлізингу роз'яснено у листі ДПСУ від **23.01.2020** р. № **1174/7/99-00-07-03-02-07**.

Податківці підкреслили, що Законом № 425 зокрема:

— продовжено до **01.01.2023** р. тимчасову норму щодо звільнення від оподаткування ПДВ операцій з постачання боржником товарів для цілей погашення його заборгованості перед кредиторами в процесі проведення процедури фінансової реструктуризації, а також таке звільнення поширено на операції з постачання товарів поручителем (майновим поручителем — заставодавцем, іпотекодавцем);

— звільнено до **01.01.2023** р. від оподаткування ПДВ операції банків та інших фінансових установ з постачання (продажу, відчуження в інший спосіб) товарів, що були отримані ними від боржників, поручителів (майнових поручителів — заставодавців, іпотекодавців) за операціями з постачання товарів, що звільнені від оподаткування згідно з нормою п. **198.5** ПКУ. Звільнення від оподаткування операцій банків та інших фінансових установ стосується тієї частини вартості товарів, за якою вони були набуті у власність

у рахунок погашення зобов'язань за договором кредиту (позики);

— уточнено правила визначення бази оподаткування ПДВ за операціями з постачання товарів, які були повернуті лізингоодержувачем лізингодавцю за договором фінансового лізингу у зв'язку з його невиконанням чи неналежним виконанням.

4. Посередництво щодо медпослуг — чи діє ПДВ-пільга

ДПСУ у консультації від 21.01.2020 р. № 205/6/99-00-07-03-02-06/ІПК нагадала, що для застосування ПДВ-пільги до операцій з постачання послуг з охорони здоров'я такі послуги повинні постачатися безпосередньо закладами охорони здоров'я, що мають ліцензію на їх постачання.

Якщо послуги з охорони здоров'я постачатимуться іншими суб'єктами господарювання, то операції з постачання таких послуг оподатковують ПДВ у загальностановленому порядку за ставкою 20%.

У розглянутому податківцями запиті товариство не є закладом охорони здоров'я, не має ліцензії на постачання послуг з охорони здоров'я та безпосередньо не надає такі послуги. Товариство лише виступає посередником між замовником та закладами охорони здоров'я, які мають відповідні ліцензії та надають послуги з охорони здоров'я клієнтам страхової компанії.

Отже, зазначили податківці, щодо операцій з постачання посередницьких послуг з організації та забезпечення надання закладами охорони здоров'я послуг з охорони здоров'я клієнтам страхової компанії норми п/п. 197.1.5 ПКУ не діють. Такі операції слід оподатковувати ПДВ у загальному порядку за ставкою 20%.

5. Хто подає заявку на поповнення (коригування) залишку пального у разі зберігання пального

Податківців запитали: хто подає заявку на поповнення (коригування) залишку пального у разі зберігання пального: власник пального чи розпорядник акцизного складу на якому зберігається пальне?

У підкатегорії 114.11.04 «ЗІР» податківці нагадали, що *Порядок електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового* затверджений Постановою КМУ від 24.04.2019 р. № 408 (далі — *Порядок*).

Вони зазначили, що п. 29 Порядку визначено, зокрема, що система електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового забезпечує автоматичний облік у розрізі платників акцизного по-

датку — розпорядників акцизних складів / акцизних складів пересувних за кожним кодом товарної підкатегорії УКТ ЗЕД, зокрема, сум сплаченого акцизного податку, за рахунок яких платники акцизного податку можуть зареєструвати заявки на поповнення обсягів залишку спирту етилового.

Враховуючи вищенаведене, *заявку на поповнення (коригування) залишку пального* може подати *виключно* платник акцизного податку — *розпорядник акцизного складу*, на якому зберігається пальне.

6. На винагороду за роботу (послуги) іноземцю нараховують ЄСВ

Якщо фізична особа — *іноземний громадянин* працює на умовах цивільно-правового договору в організації в *Україні*, то такий іноземець є *застрахованою* особою і сума виплаченої йому *винагороди* є *базою* нарахування *ЄСВ*.

Таке роз'яснення, надане фахівцями ДПСУ в консультації від 10.01.2020 р. № 60/6/99-00-04-07-03-06/ІПК, підкріплене, зокрема, посиланням на ст. 3 Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14.01.98 р. № 16/98-ВР.

Згідно з останньою право на забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням мають застраховані громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства та члени їх сімей, які проживають в Україні. Звісно, якщо інше не передбачено законодавством України, а також міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана ВР України.

Водночас контролери зауважили, що кожний конкретний випадок виникнення відносин щодо нарахування та сплати ЄСВ слід розглядати з урахуванням документів і матеріалів, що стосуються конкретної справи.



ВТОМИВСЯ ВІД
ІНФОРМАЦІЙНОГО СМІТТЯ?

ЧИТАЙ ЛИШЕ ТЕ, ЩО МАЄ СЕНС, НА
WWW.UA.NEWS

UA.NEWS

7. Коли боргову розписку визнають недійсною

Касаційний цивільний суд *Верховного Суду* у Постанові від 22.08.2019 р. № 369/3340/16-ц визначив, у якому випадку розписка не підтверджує отримання грошей в борг.

Позивач звернувся до суду щодо стягнення боргу за договором позики. Він зазначив, що договір був оформлений розпискою, відповідач отримав 18 тис. грн та зобов'язався повернути їх після продажу земельної ділянки.

Суд першої інстанції задовольнив позовні вимоги у цій частині. Апеляційний суд скасував відповідне рішення.

Позиція *Верховного Суду*:

За своєю суттю розписка про отримання в борг грошових коштів є документом, який видається боржником кредитору за договором позики після отримання коштів, підтверджуючи як факт укладення договору та зміст умов договору, так і факт

отримання боржником від кредитора певної грошової суми.

При цьому факт отримання коштів у борг підтверджує не будь-яка розписка, а саме розписка про отримання коштів, зі змісту якої можливо установити, що відбулася передача певної суми коштів.

Досліджуючи боргові розписки чи інші письмові документи, суд для визначення факту укладення договору повинен виявляти справжню правову природу правовідносин сторін незалежно від найменування документа та, залежно від установлених результатів, зробити відповідні правові висновки.

Апеляційний суд дійшов висновку, що ця розписка не підтверджує факт передачі коштів.

Згідно з розпискою відповідач лише зобов'язався віддати позивачу 18 тис. грн після продажу земельної ділянки, а не повернути отриману у борг суму коштів.

Верховний Суд зазначає, що суд апеляційної інстанції дійшов обґрунтованого висновку про недоведеність існування між сторонами правовідносин за договором позики.

Увага!

Документи, опис яких поміщений у «Док-огляді», шукайте на сайті журналу «Бухгалтер» (kirshbuh.in.ua) у розділі «Документи».

ДОКУМЕНТИ З КОМЕНТАРЯМИ



Купив це ще й продав сам собі

Податковий кредит та податкові зобов'язання ФОПа у разі купівлі вантажного авто

З ІПК ДПСУ від 10.12.2019 р.
№ 1847/6/99-00-04-07-03-15/ІПК

Державна податкова служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі — ПКУ), розглянула звернення щодо включення фізичною особою — підприємцем, яка зареєстрована платником ПДВ, до податкового кредиту ПДВ, нарахованого (сплаченого) у зв'язку з придбанням вантажного автомобіля, та з урахуванням фактичних обставин, викладених у зверненні, в межах компетенції повідомляє таке.

<...>

З урахуванням того що суб'єктом права власності на придбаний вантажний автомобіль є фізична особа (громадянин), а не фізична особа — підприємець, то таким чином фактично здійснюється передача зазначеного майна від фізичної особи — підприємця у приватну власність фізичної особи.

<...>

<...> Фізична особа — підприємець при придбанні вантажного автомобіля має право включити до складу податкового кредиту суму

ПДВ з вартості його придбання при наявності належним чином складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної. При цьому фізична особа — підприємець зобов'язана нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ виходячи з бази оподаткування ПДВ, визначеної відповідно до п. 188.1 ст. 188 ПКУ, та скласти податкову накладну на дату набуття права приватної власності на такий автомобіль фізичною особою (громадянином) і зареєструвати її в ЄРПН в терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації.

<...>



www.samoe.in.ua



Від редакції

Ознайомившись зі змістом консультації, ми анітрохи не здивувалися, оскільки податківці продовжують експлуатувати дику заявлену ідею. Вона полягає в тому, що суб'єктом права власності на майно є фізична особа (громадянин), а не ФОП, який здійснює його придбання.

Уперше ми критикували цю нав'язливу ідею в «Бухгалтері» № 38'2007 на с. 39, коли податківці у листі **від 05.10.2007 р. № 4851/В/17-0715** (див. там само, на с. 36–37), що містить посилання на ст. 325 ЦКУ, зробили помилковий висновок, що ФОПу на праві приватної власності не може належати жодне майно — ані рухоме, ані нерухоме.

Надалі податківці дотримувалися в основному* зазначеної позиції: так, у листі ДПСУ **від 07.10.2011 р. № 2634/7/15-3417-06** (див. його в «Бухгалтері» № 42'2011 на с. 16) ФОПам було **відмовлено** в праві на **податковий кредит** при придбанні ОЗ із тим самим обґрунтуванням і посиланням на ст. 325 ЦКУ.

До речі, податківці не стояли на місці, а розвивалися разом з країною й податковим законодавством. Так, у консультації ДФСУ **від 17.10.2017 р. № 2253/С/99-99-13-01-02-14/ІПК** (див. її в «Бухгалтері» № 42'2017 на с. 8–9) вони урочисто проінформували: ФОП при придбанні вантажного автомобіля має право включити до складу **податкового кредиту** суму ПДВ з вартості вантажного автомобіля за наявності належним чином складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної.

Чудово, чи не так?

У редакційному коментарі до вказаної консультації (див. там само, на с. 10) ми застерігали ФОПів від надмірної ейфорії: виявляється, ФОП зобов'язаний нарахувати **податкові зобов'язання** з ПДВ виходячи з бази оподаткування ПДВ, визначеної п. 188.1 ПКУ, на дату набуття права приватної власності на вантажний автомобіль фізичною особою (громадянином).

Постає питання: на підставі якої норми ПКУ ФОП має нарахувати податкові **зобов'язання**?

У вищезгаданій консультації **від 17.10.2017 р.** податківці посилаються на п. 188.1 ПКУ, однак у ньому

* Іноді все-таки траплялися адекватні роз'яснення, у яких підтверджувалося право ФОПів на **податковий кредит** з ПДВ на **загальних** підставах (див., наприклад, лист ДПАУ **від 03.10.2008 р. № 20189/7/16-1517-26** в «Бухгалтері» № 41'2008 на с. 12–13).

йдеться про порядок визначення бази оподаткування при постачанні товарів/послуг. Але ж у розглянутій ситуації немає постачання!

Виходить, що в Україні фіскалі винайшли новий вид постачання: фактичну передачу майна від ФОПа в приватну власність фізособи (вона ж — той самий ФОП). Причому воно відбувається віртуально, без яких-небудь документів, але на підставі ст. 325 ЦКУ, оскільки ФОПу на праві приватної власності не може належати жодне майно. З такими аргументами, на наш погляд, можна обґрунтувати все що завгодно, навіть постачання від інопланетян. Припустімо, все безоплатно отримане нехай буде постачанням від інопланетян!

Звісно, така позиція податківців не витримує жодної критики, тож ні про які податкові зобов'язання не може бути й мови. На щастя, суди це підтверджують (див., наприклад, витяг з Постанови Верховного Суду **від 24.05.2018 р.** у справі **№ 803/1021/17**, адміністративне провадження **№ К/9901/32625/18** у «Бухгалтері» № 25'2018 на с. 8–9). Справа полягала ось у чому. Для використання в господарській діяльності ФОП купив транспортні засоби: два сидельних тягачі та напівпричіп. Суму податкового кредиту за ними відобразив, а компенсуючі податкові зобов'язання не нарахував.

Під час перевірки податківці зменшили суму бюджетного відшкодування з ПДВ та нарахували штрафні санкції.

Як зазначили суди попередніх інстанцій, обмеження можливості реєструвати на ФОПів транспортні засоби, придбані для здійснення госпдіяльності, не позбавляє їх права на податковий кредит за операціями придбання транспортних засобів. Тому при використанні цих транспортних засобів у своїй госпдіяльності та в разі дотримання інших умов формування податкового кредиту ФОП має право не нараховувати компенсуючі податкові зобов'язання.

Отже, ВС підтримав рішення судів попередніх інстанцій про скасування податкового повідомлення-рішення та не задовольнив касаційну скаргу податківців.

Подібну позицію викладено й у постановках Восьмого апеляційного адміністративного суду **від 11.11.2019 р.** у справі **№ 819/1237/17** і **від 28.11.2018 р.** у справі **№ 803/746/18** (www.reyestr.court.gov.ua/Review/85645044 та www.reyestr.court.gov.ua/Review/78191277 відповідно).

БЕРЕЗІВСЬКА®

Природна свіжість «Березівської» втамовує спрагу та додає свіжих сил організму. Крім цього, «Березівську» просто приємно пити. Завдяки невисокій мінералізації її також можна вживати як прохолоджуючий напій, приємний смак та свіжість якої приємно втамовує спрагу та піднімає загальний тонус організму. Відмінна якість мінеральної води «Березівська» підтверджена у 2012 році міжнародним сертифікатом ISO 9001:2009.

www.berezivska.ua ☎ (057) 757-48-86, 703-21-66





— Ну не за 19-й — тоді за 20-й! Ну не за 20-й — тоді за 19-й!

Коли вперше подавати
новий «пільговий» додаток ПП

З листа ДПСУ від 16.01.2020 р. № 757/7/99-00-07-02-01-07

Головним управлінням ДПС в областях та м. Києві,
Офісу великих платників податків
Державної податкової служби

У додатку **ПП** відображаються відомості щодо:

коду пільги та найменування пільги за кожним видом податкових пільг з податку на прибуток підприємств згідно із довідником пільг, затвердженим Державною фіскальною службою України;

суми податку, не сплаченого до бюджету у зв'язку з отриманням податкової пільги (вивільнені від оподаткування кошти);

строку користування податковою пільгою у звітному періоді;

Від редакції

Коментований лист присвячено останнім змінам, внесеним до форми декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженим наказом Мінфіну від 14.11.2019 р. № 481.

Зазначимо головні моменти, на які слід звернути увагу.

По-перше, податківці роз'яснили, коли вперше подавати додаток **ПП**.

Нагадаємо, що **ПП** — це **новий** додаток, який з'явився в декларації з податку на прибуток завдяки наказу Мінфіну № 481. Він призначений для розкриття інформації про **пільги** з податку на прибуток. З 01.01.2020 р. набрала чинності Постанова КМУ від 31.10.2018 р. № 891, якою **скасовано** Звіт про суми податкових пільг, який поєднує в собі інформацію про пільги за всіма податками/зборами* (його форму було наведено в додатку до Порядку обліку сум податків та зборів, не сплачених суб'єктом господарювання до бюджету у зв'язку з отриманням податкових пільг, затвердженого Постановою КМУ від 27.12.2010 р. № 1233). У зв'язку з цим з 01.01.2020 р. відомості про податкові пільги платники податків повинні показувати окремо — безпосередньо у податковій звітності щодо відповідного податку/збору (п. 2 Порядку № 1233). Для цих цілей до декларації з податку на прибуток додали новий додаток **ПП**. А оскільки Звіт про суми податкових пільг з 01.01.2020 р. вже скасовано, то ви-

суми податкової пільги, що використана за цільовим призначенням.

Зауважимо, що додаток **ПП** **вперше** подаватиметься починаючи зі звітних періодів 2020 року.

<...>

Враховуючи те, що видання наказу [Міністерства фінансів України від 14.11.2019 р.] № 481 [«Про затвердження Змін до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств»] обумовлено змінами з 01 січня 2019 року в оподаткуванні податком на прибуток підприємств, платникам податку на прибуток підприємств рекомендуємо за базовий звітний (податковий) період — 2019 рік подавати податкову декларацію за **оновленою** формою.

<...>

Голова ДПСУ С. Верланов

никло питання: чи потрібно з декларацією за 2019 рік подавати новий додаток **ПП**?

Тож **податківці** роз'яснили: **новий** додаток **ПП** вперше подаватиметься **починаючи** зі звітних періодів 2020 року. Тобто разом з декларацією з податку на прибуток за 2019 рік додаток **ПП** подавати **не потрібно**. А значить, і в полі «Наявність додатків» заключної частини декларації **не може** бути жодної відмітки про **додаток** **ПП**.

По-друге, податківці рекомендують подавати **річну** декларацію з податку на **прибуток підприємств** за 2019 рік уже за **новою** формою (з урахуванням змін, внесених наказом Мінфіну № 481). Хоча за правилами введення нових форм з п. 46.6 ПКУ нову форму декларації слід було б уперше подавати за періоди 2020 року.

І наостанок нагадаємо, що способи подання податкової декларації до контролюючих органів визначені ст. 49 ПКУ та залежать від виду підприємства. Так, середні та великі підприємства подають декларацію в електронній формі (п. 49.4 ПКУ), а решта підприємств (малі та мікропідприємства) можуть подавати декларацію в один із трьох способів: особисто або через уповноважену особу; поштою з повідомленням про вручення та описом вкладення; в електронній формі (п. 49.3 ПКУ).

До речі, для цілей ст. 49 ПКУ (тобто для визначення способу подання податкової звітності) застосовують бухгалтерські критерії віднесення підприємств до відповідної категорії, встановлені ч. 2 ст. 2 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (категорія 129.03 «ЗІР»).

* Про це ми писали у редакційному коментарі до консультації ДПСУ від 28.11.2019 р. № 1637/6/99-00-07-03-02-15/ІПК у «Бухгалтері» № 48'2019 на с. 19.